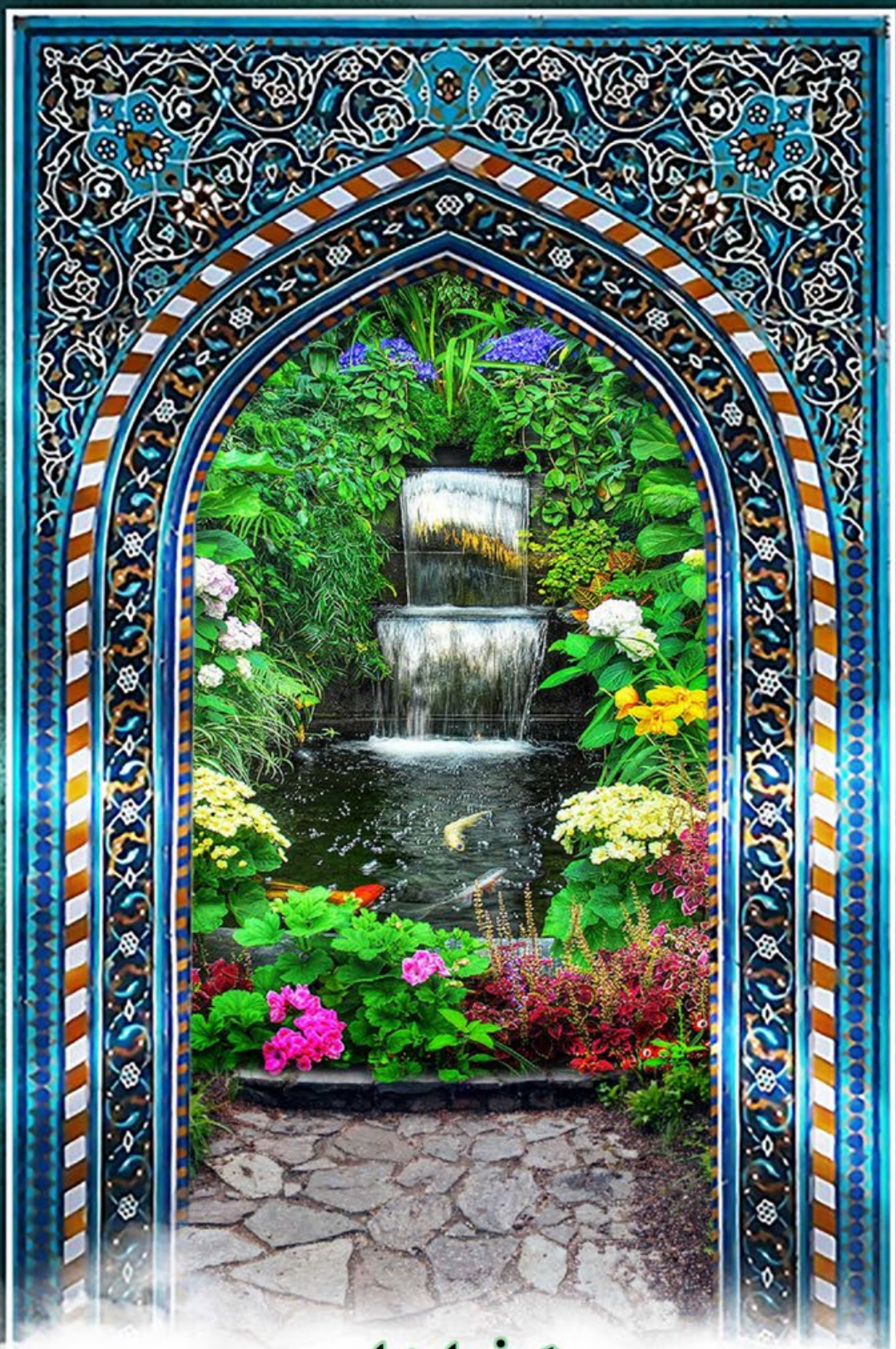

گفتارهای

مَنْصُورِ هَاشِمِی خراسانی

پایگاه اطلاع رسانی دفتر منصور هاشمی خراسانی حفظه الله تعالى

موضوع:

عقاید؛ شناخت خداوند (وجود، صفات و افعال)

بسم الله الرحمن الرحيم

چهار گفتار روشنگر از آن جناب درباره‌ی معنای قضا و قدر

۱. أَخْبَرَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ مُحَمَّدٍ الْبَلْخِيُّ، قَالَ: سَأَلْتُ الْمَنْصُورَ عَنِ الْقَضَاءِ وَالْقَدَرِ، فَقَالَ: مَا جَعَلَ اللَّهُ لِلشَّيْءِ مِنَ الْهَيْئَةِ وَالْقُوَّةِ فَهُوَ قَدَرٌ، وَمَا يَقْتَضِيهِ مِنْ خَيْرٍ أَوْ شَرٍّ فَهُوَ قَضَاءٌ، وَلَا يَكْمُلُ عَقْلُ امْرِئٍ حَتَّى يَعْلَمَ أَنَّ مَا أَصَابَهُ لَمْ يَكُنْ لِيُخْطِئَهُ، وَمَا أَخْطَاهُ لَمْ يَكُنْ لِيُصِيبَهُ.

ترجمه‌ی گفتار:

عبد الله بن محمد بلخی ما را خبر داد، گفت: از منصور درباره‌ی قضا و قدر پرسیدم، پس فرمود: هر ساختار و نیرویی که خداوند برای چیزی قرار داده، قدر است و هر خیر یا شرّی که (آن ساختار و نیرو) اقتضا می‌کند، قضا است و عقل کسی کامل نمی‌شود تا آن گاه که بداند چیزی که به او رسیده، نمی‌توانسته است به او نرسد و چیزی که به او نرسیده، نمی‌توانسته است به او برسد.

۲. أَخْبَرَنَا عِيسَى بْنُ عَبْدِ الْحَمِيدِ الْجُوزْجَانِيُّ، قَالَ: سَمِعْتُ الْمَنْصُورَ يَقُولُ: إِنَّ اللَّهَ أَعْطَى كُلَّ شَيْءٍ مَا قَبْلَهُ مِنَ الْحَجْمِ وَالْوِزْنِ وَالْقُوَّةِ، وَجَعَلَ لِكُلِّ حَجْمٍ وَوِزْنٍ وَقُوَّةً أَثَرًا لَا يُخْلِفُهُ، فَلَيْسَ لِشَيْءٍ أَنْ يَقُولَ: لِمَ لَمْ أُعْطَ أَكْثَرَ مِمَّا أُعْطِيتُ، وَلَا لِمُتَأَثِّرٍ أَنْ يَقُولَ: لِمَ لَمْ يُصِبنِي غَيْرُ مَا أَصَابَنِي، وَكَانَ أَمْرُ اللَّهِ قَدَرًا مَقْدُورًا وَقَضَاءً مَقْضِيًّا.

ترجمه‌ی گفتار:

عیسی بن عبد الحمید جوزجانی ما را خبر داد، گفت: شنیدم منصور می‌فرماید: هرآینه خداوند به هر چیزی، حجم، وزن و نیرویی که قابل آن است را عطا فرموده و برای هر حجم، وزن و نیرویی اثری قرار داده است که از آن تخلف نمی‌پذیرد. پس هیچ چیز را نمی‌رسد که بگوید: چرا بیش از آنچه داده شدم داده نشدم و هیچ متأثری را نمی‌رسد که بگوید: چرا چیزی جز آنچه به من رسید به من نرسید و کار خداوند قدری سنجیده و قضائی جاری بوده است.

۳. أَخْبَرَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ حَبِيبٍ الطَّبْرِيُّ، قَالَ: قُلْتُ لِلْمَنْصُورِ: لَقَدْ أَكْثَرَ النَّاسُ فِي الْقَضَاءِ وَالْقَدَرِ وَأَطَالُوا، فَمَا الْقَدَرُ؟ قَالَ: الْمُقْتَضِي، قُلْتُ: فَمَا الْقَضَاءُ؟ فَقَالَ: الْمُقْتَضَى، قُلْتُ: وَاللَّهِ لَمْ أَسْمَعْ أَحْصَرَ وَأَنْفَعَ مِنْ هَذَا، وَإِنِّي لَا تَعَجُّبُ مِنَ النَّاسِ كَيْفَ يُهْمِلُونَ النَّهْرَ الْعَظِيمَ وَيَزْدَحْمُونَ عَلَى التَّمَادِي؟

ترجمه‌ی گفتار:

عبد الله بن حبيب طبری ما را خبر داد، گفت: به منصور گفتم: مردم درباره‌ی قضا و قدر بسیار گفته‌اند و به درازا کشانده‌اند، پس قَدَر چیست؟ فرمود: مقتضی، گفتم: قضا چیست؟ فرمود: مقتضا، گفتم: به خدا سوگند از این مختصرتر و مفیدتر نشنیده‌ام و من از مردم تعجب می‌کنم که چگونه رود عظیم را وا می‌گذارند و پیرامون آبگیرها ازدحام می‌کنند؟!

۴. أَخْبَرَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عَبْدِ الرَّحْمَنِ الْهَرَوِيُّ، قَالَ: سَأَلْتُ الْمَنْصُورَ عَنِ الْقَضَاءِ وَالْقَدَرِ، فَقَالَ: خَلَقَ اللَّهُ وَمَا يَفْتَضِيهِ، قُلْتُ: فَسَّرْ لِي جُعِلَتْ فِدَاكَ، فَقَالَ: إِنَّ اللَّهَ إِذَا أَرَادَ شَيْئًا قَدَرَهُ وَقَضَاهُ، فَإِذَا قَضَاهُ يَجْرِي كَمَا يَفْتَضِي إِلَى أَجَلٍ مُّسَمًّى، فَلَا يَتَجَاوَزُ قَدْرَهُ وَلَا يَخْرُجُ عَمَّا فُضِيَ لَهُ، ثُمَّ قَالَ: يَجْرِي مَجْرَاهُ عَلَى عِلْمِ اللَّهِ حَتَّى يَبْلُغَ أَجَلَهُ أَوْ يَمْنَعَهُ اللَّهُ بِقَضَاءٍ آخَرَ.

ترجمه‌ی گفتار:

محمد بن عبد الرحمن هروی ما را خبر داد، گفت: از منصور درباره‌ی قضا و قدر پرسیدم، پس فرمود: آن آفرینش خداوند و چیزی است که اقتضایش می‌کند، گفتم: برایم توضیح بده فدایت شوم، پس فرمود: هرآینه خداوند هرگاه چیزی را اراده می‌کند، آن را اندازه می‌گیرد و عینیت می‌بخشد، پس چون آن را عینیت بخشید، به صورتی که اقتضا می‌کند جریان می‌یابد تا مدتی معین، پس از اندازه‌ی خود تجاوز نمی‌کند و از چیزی که برای آن عینیت یافته است خارج نمی‌شود، سپس فرمود: در مجرای خود جریان می‌یابد با علم خداوند تا آن گاه که به اجل خود برسد یا خداوند با قضایی دیگر مانعش شود.

شرح گفتار:

برای خواندن شرح این گفتارهای روشنگر، به پرسش و پاسخ ۳۶۷ مراجعه کنید.

پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر منصف‌ها شیخ خراسانی

پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر منصف‌ها شیخ خراسانی حفظه الله تعالى

صفحه پیشین بازگشت

صفحه نخست‌الفرقان

صفحه کتاب‌های برگزیده

صفحه پرسش و پاسخ

لینک مطالب فوق

* لطفاً بر روی لینک مورد نظر خود کلیک کنید.